

Vilnius
universiteto
leidykla

ARCHAEOLOGIA LITUANA

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ISSN 1392-6748
eISSN 2538-8738

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

ARCHAEOLOGIA
LITUANA

2020
vol. 21

Published since 1999

Vilnius University Press
Vilnius, 2020

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

ARCHAEOLOGIA LITUANA

2020
21 tomas

Leidžiamas nuo 1999 m.

PUBLISHED BY VILNIUS UNIVERSITY
DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY OF FACULTY OF HISTORY

The journal is published once a year

Editorial Board

Editor-in-Chief

Prof. dr. *Albinas Kuncevičius* Vilnius University

Editors of This Special Issue:

dr. *Giedrė Piličiauskienė* Vilnius University

dr. *Justina Kozakaitė* Vilnius University

Editors:

Dr. *Rasa Banytė-Rowell* The Lithuanian Institute of History

Prof. habil. dr. *Andris Caune* Member of Latvian Academy of Science, Institute of Latvian History at the University of Latvia

Akad. prof. dr. *Eugenijus Jovaiša* Seimas of the Republic of Lithuania

Prof. dr. *Vladimir Kulakov* Institute of Archaeology the Russian Academy of Sciences

Akad. prof. dr. *Valter Lang* Tartu University, Estonia

Doc. dr. *Algimantas Merkevičius* Vilnius University

Dr. *Inga Merkytė* University of Copenhagen, Denmark

Prof. habil. dr. *Mykolas Michelbertas* Vilnius University

Prof. habil. dr. *Wojciech Nowakowski* Warsaw University, Poland

Doc. dr. *Egidijus Štavičius* Vilnius University

Prof. dr. *Andris Šnē* University of Latvia, Latvia

Doc. dr. *Gintautas Vėlius* Vilnius University

Executive Secretary

Violeta Vasiliauskienė Vilnius University

Address:

Department of Archaeology Vilnius University
7 Universiteto St., LT-01513 Vilnius, Lithuania

Phone: + 370 5 268 7284

Fax: + 370 5 268 7282

Email: violeta.vasiliauskiene@if.vu.lt

Copyright © 2019 Authors. Published by Vilnius University Press.

This is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas vieną kartą per metus

Redaktorių kolegija

Vyriausiasis redaktorius

Prof. dr. *Albinas Kuncevičius* Vilniaus universitetas

Specialaus numerio sudarytojos:

dr. *Giedrė Piličiauskienė* Vilniaus universitetas

dr. *Justina Kozakaitė* Vilniaus universitetas

Nariai:

Dr. *Rasa Banytė-Rowell* Lietuvos istorijos institutas

Prof. habil. dr. *Andris Caune* Latvijos mokslų akademijos narys, Latvijos universiteto
Latvijos istorijos institutas, Latvija

Akad. prof. dr. *Eugenijus Jovaiša* Lietuvos Respublikos Seimas

Prof. dr. *Vladimir Kulakov* Rusijos mokslų akademijos Archeologijos institutas, Rusija

Akad. prof. dr. *Valter Lang* Tartu universitetas, Estija

Doc. dr. *Algimantas Merkevičius* Vilniaus universitetas

Dr. *Inga Merkytė* Kopenhagos universitetas, Danija

Prof. habil. dr. *Mykolas Michelbertas* Vilniaus universitetas

Prof. habil. dr. *Wojciech Nowakowski* Varšuvos universitetas, Lenkija

Doc. dr. *Egidijus Štavičius* Vilniaus universitetas

Prof. dr. *Andris Šnė* Latvijos universitetas, Latvija

Doc. dr. *Gintautas Vėlius* Vilniaus universitetas

Atsakingoji sekretorė

Violeta Vasiliauskienė Vilniaus universitetas

Redaktorių kolegijos adresas
Vilniaus universiteto Archeologijos katedra
Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius

Telefonas + 370 5 268 7284

Faksas + 370 5 268 7282

El. paštas violeta.vasiliauskiene@if.vu.lt

Autorių teisės © 2019 Autoriai. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirosios prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis Kūrybinių bendrijų licencija Priskyrimas, kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Contents

Preface.	9
Investigating Bones: Diet, Health, Environment in the Baltic Region	10
Articles	
<i>László Bartosiewicz</i> . Bones of Contention: Reflections on Osteoarchaeology and the Baltic Region.	11
<i>Grzegorz Osipowicz</i> . Towards an Understanding the Role of Seals in the Subneolithic Communities of the South–East Coast of the Baltic Sea. The Bacula from Šventoji 3 Site	27
<i>Heidi Luik, Liina Maldre</i> . Animal Bones and Bone Artefacts from the Viking Age Site of Tornimäe in Saaremaa	41
<i>Freydis Ehrlich, Giedrė Piličiauskienė, Miglė Urbonaitė-Ubė, Eve Rannamäe</i> . The Meaning of Eagles in the Baltic Region. A Case Study from the Castle of the Teutonic Order in Klaipėda, Lithuania (13 th –14 th Century).	59
<i>Erika Gál</i> . Late Medieval Bone and Antler Working at the Residence of the Archbishop of Esztergom (Northern Hungary).	79
<i>Alessandra Morrone</i> . Giving a Voice to the Little Ones: The Bioarchaeology of Children in the Baltics.	97
<i>Rūta Brindzaitė</i> . Life Across the River: Exploring the Impact of Urbanisation in 18 th –19 th Century Panevėžys	117
<i>Lembi Lõugas, Eve Rannamäe</i> . Investigating Animal Remains in Estonia	132
<i>Justina Kozakaitė, Rūta Brindzaitė, Žydrūnė Miliauskienė, Aistis Žalnora, Rimantas Jankauskas</i> The Human Osteological Collection of Vilnius University	142
<i>Giedrė Piličiauskienė, Viktorija Micelicaitė</i> . Zooarchaeology in Lithuania	155
Reviews	
<i>Mykolas Michelbertas</i> . About the Published Material of a Very Interesting Archaeological Monument of Samogitia.	169
<i>Vytėnis Podėnas</i> . Between Knowledge and Conjecture: An Emerging Discussion about the Baltic Mounds.	176
The Cronicle of Scientific Life	
<i>Violeta Vasiliauskienė</i> . An Overview of the Scientific Activities of the Department of Archeology	188
Review of the Scientific Activity of the Department of Archaeology (2020).	193
Information to Contributors of <i>Archaeologia Lituana</i>	199

Turinys

Pratarmė	8
Kaulų tyrimai: mityba, sveikatos būklė ir aplinka Baltijos regione	10
Straipsniai	
<i>László Bartosiewicz</i> . Nesutarimai dėl kaulų. Pamąstymai apie osteoarcheologiją ir Baltijos regioną.	11
<i>Grzegorz Osipowicz</i> . Siekiant suprasti ruonių vaidmenį pietryčių Baltijos subneolito bendruomenėse: varpos kaulų iš Šventosios 3 gyvenvietės tyrimai.	27
<i>Heidi Luik, Liina Maldre</i> . Gyvūnų kaulai ir kauliniai dirbiniai iš vikingų laikotarpio Tornimäe gyvenvietės Saremos saloje.	41
<i>Freydis Ehrlich, Giedrė Piličiauskienė, Miglė Urbonaitė-Ubė, Eve Rannamäe</i> . Erelių reikšmė Baltijos regione. Vokiečių ordino pilies Klaipėdoje atvejis (XIII–XIV a.)	59
<i>Erika Gál</i> . Kaulo ir rago apdirbimas Esztergomo (šiaurinė Vengrija) arkivyskupo rezidencijoje vėlyvaisiais viduramžiais	79
<i>Alessandra Morrone</i> . Balso suteikimas mažiesiems: Baltijos šalių vaikų bioarcheologija	97
<i>Rūta Brindzaitė</i> . Gyvenimas kitoje upės pusėje: urbanizacijos pasekmės XVIII–XIX amžiaus Panevėžyje	117
<i>Lembi Lõugas, Eve Rannamäe</i> . Gyvūnų kaulų tyrimai Estijoje	132
<i>Justina Kozakaitė, Rūta Brindzaitė, Žydrūnė Miliauskienė, Aistis Žalnora, Rimantas Jankauskas</i> . Vilniaus universitete saugoma žmonių osteologinė kolekcija	142
<i>Giedrė Piličiauskienė, Viktorija Micelicaitė</i> . Zooarcheologija Lietuvoje	155
Recenzijos	
<i>Mykolas Michelbertas</i> . Paskelbta labai įdomaus Žemaitijos archeologijos paminklo medžiaga	169
<i>Vytė Podėnas</i> . Tarp žinių ir spėjimų: kylanti diskusija apie baltų piliakalnius	176
Mokslinio gyvenimo kronika	
<i>Violeta Vasiliauskienė</i> . Archeologijos katedros mokslinės veiklos apžvalga	188
Leidinio <i>Archaeologia Lituana</i> informacija autoriams.	198